

Č. j.: KVOP-1836/2023/
Brno 13. ledna 2023

Vážená paní předsedkyně,
vážený pane místopředsedo,
vážení členové výborů,

obracím se na Vás ohledně aktuálně projednávaného návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona **o jednotném environmentálním stanovisku (sněmovní tisk 329)**, jímž se má Výbor pro veřejnou správu a regionální rozvoj zabývat na schůzi konané dne 19. 1. 2023 a Výbor pro životní prostředí na schůzi konané dne 18. 1. 2023.

Rád bych vás upozornil na změnu ve znění ustanovení **§ 70 odst. 3 zákona o ochraně přírody a krajiny¹**, ke které v průběhu přípravy projednávaného návrhu zákona došlo. Změna, spočívající ve **vyloučení spolků z účasti na řízeních**, ve kterých mohou být dotčeny zájmy na ochraně přírody a krajiny, je velmi zásadní.

V našem demokratickém zřízení, tj. již od 90. let, se ekologické spolky mohly zapojovat do řízení, v nichž byly dotčeny zájmy přírody, a tyto zájmy hájit. V roce 2018 došlo ke změně právní úpravy, která účastenství spolků zásadně omezila, když vyloučila jejich účast především v řízeních vedených podle stavebního zákona.^{2 3}

Omezení účastenství bylo natolik alarmující, že skupina senátorů podala návrh na zrušení této změny k Ústavnímu soudu. Bývalá ombudsmanka, Mgr. Anna Šabatová, Ph.D., se jako vedlejší účastník do řízení Ústavního soudu připojila. Její argumentaci plně sdílím.⁴ Ústavní soud ve svém nálezu konstatoval, že napadená právní úprava není protiústavní.⁵ Právní názor Ústavního soudu jsem nucen respektovat, nicméně poukazuji na to, že sedm ústavních soudců z celkových patnácti uplatnilo vůči nálezu odlišné stanovisko. Už tato skutečnost dle mého názoru značně snižuje přesvědčivost nálezu.

1 Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

2 Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů.

3 Ke změně došlo zákonem č. 225/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

Srov. znění před novelou: „Občanské sdružení je oprávněno ... účastnit se správního řízení.“ A znění po novele (aktuální znění): „Občanské sdružení je oprávněno ... účastnit se řízení **podle tohoto zákona.**“

4 Vyjádření veřejné ochránkyně práv ze dne 23. 10. 2017, sp. zn. [28/2017/SZD](#).

5 Viz náleze Ústavního soudu ze dne 26. 1. 2021, sp. zn. [Pl. ÚS 22/17](#).

Velmi jsem proto uvítal, že návrh zákona o jednotném environmentálním stanovisku, který byl předložen do mezirezortního připomínkového řízení, **účast veřejnosti opět rozšiřoval.**⁶ **Návrh zákona ve znění předloženém Poslanecké sněmovně však se změnou § 70 zákona o ochraně přírody a krajiny již nepočítá.** Účast veřejnosti by tak i nadále zůstala omezená, a to přes obecný trend zapojování veřejnosti do rozhodování o věcech, které mohou ovlivnit životní prostředí, ve kterém dotčená veřejnost žije.

Jsem přesvědčen, že spolky mohou především v řízeních dle stavebního zákona seznámit stavební úřad s cennými informacemi z oblasti ochrany životního prostředí a případně také navrhnout úpravy povolovaného záměru, které jej mohou učinit šetrnějším ke všem složkám přírody. Podle mých zkušeností jsou členy spolků ve většině případů místní obyvatelé, kteří uplatňují námitky proti investičním záměrům, které by mohly negativně ovlivnit kvalitu prostředí, v němž žijí, a nikoliv osoby, jejichž cílem je úmyslně mařit či obstruovat projednání konkrétního stavebního záměru.

Vážená paní předsedkyně, vážený pane místopředsedo, dovoluji si Vás a členy Vašich výborů **požádat, abyste při projednávání návrhu zákona zvážili, zda otázku opětovného rozšíření účasti veřejnosti nevrátíte zpět do diskuse a zda se k uvedené záležitosti nevyjádříte ve svém usnesení.**

Uvítám, pokud tento dopis postoupíte všem členům Vašeho výboru, aby se rovněž mohli seznámit s výše uvedenými informacemi. V příloze zasílám zmiňované vyjádření do řízení před Ústavním soudem, ve kterém naleznete podrobnou právní argumentaci ve vztahu k účasti spolků na ochraně životního prostředí dle zákona o ochraně přírody a krajiny. Přikládám rovněž text [tiskové zprávy](#), kterou jsem vydal poté, co Ústavní soud rozhodl ve věci.

Děkuji za Vaši spolupráci.

V úctě

JUDr. Stanislav Křeček v. r.
veřejný ochránce práv
(dopis je opatřen elektronickým podpisem)

Přílohy

Vyjádření ze dne 23. 10. 2017, sp. zn. 28/2017/SZD

Tisková zpráva „Ani po nálezů Ústavního soudu nejsou spolky účastníky řízení podle stavebního zákona“, ze dne 22. 2. 2021

⁶ Dle návrhu zákona ve znění předloženém Ministerstvem životního prostředí do připomínkového řízení mělo ustanovení § 70 odst. 3 zákona o ochraně přírody a krajiny znít takto: „Občanské sdružení je oprávněno ... účastnit se správního řízení.“

Rozdělovník:

Vážená paní
Ing. Jana Krutáková
předsedkyně výboru
Výbor pro životní prostředí
Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR
Sněmovní 176/4
118 26 Praha 1 - Malá Strana

Vážený pan
Ladislav Okleštěk
místopředseda výboru
Výbor pro veřejnou správu a regionální rozvoj
Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR
Sněmovní 176/4
118 26 Praha 1 - Malá Strana

Vážený pan
Ing. Jiří Havránek
Výbor pro veřejnou správu a regionální rozvoj
Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR
Sněmovní 176/4
118 26 Praha 1 - Malá Strana

Vážený pan
Jan Hofmann
Výbor pro životní prostředí
Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR
Sněmovní 176/4
118 26 Praha 1 - Malá Strana